

Висновки.

1. Досягнення цілі фундаменталізації інформатичної освіти можливе через організовану цілеспрямовану педагогічну діяльність, яка забезпечує реалізацію методологічної, професійно-орієнтовної, розвивальної, прогностичної та інтегративної функцій.

2. Ключовим у концепції фундіювання є принцип наскрізної інтеграції навчальних дисциплін на основі формування інформатичних компетенцій. Показником інтегративності навчальних дисциплін служить наступність у розгортанні навчального змісту й структури навчальних дисциплін на основі фундаментальних концепцій інформатики.

3. Фундіювання змісту навчальної дисципліни дозволяє визначити стійке (інваріантне) ядро її змісту, а фундаментальність може бути досягнута, якщо в змісті навчання чітко виокремлені фундаментальні основи навчального предмета, які відповідають фундаментальним основам предметної області.

4. Стабілізація ядра змісту та засобів навчання інформатики через інваріантність відносно операційної системи та мови програмування сприяє підвищенню рівня теоретичної підготовки, реалізує міжпредметну інтеграцію, надає широкі можливості вибору апаратних та програмних засобів навчання інформатичних дисциплін, знижуючи їх вартість за рахунок використання ліцензійно чистого, вільно поширюваного, локалізованого програмного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьев В. В., Поваренков Ю. П., Смирнов Е. И., Шадриков В. Д. Профессионализация предметной подготовки учителя математики в педагогическом вузе. — Ярославль: Изд-во ЯГПУ, 2000. — 389 с.
2. Буракова Г. Ю. О проблеме профессионализации в обучении математике студентов педвузов // Ярославский педагогический вестник. — 2002. — №3 (32).
3. Минькович Т. В. Обучение компьютерным технологиям с позиции решения сквозных проблем информатики // Матер. XI Междунар. конф.-выставки «ИТО — 2001». — М., 2001.
4. Михалін Г. О. Професійна підготовка вчителя математики у процесі навчання математичного аналізу. — К.: ДНІТ, 2003. — 320 с.
5. Рекомендации по преподаванию информатики в университетах: Пер. с англ. — СПб., 2002. — 188 с.
6. Семакин И. Г., Хеннер Е. К. Информатика в школе гуманитарного профиля // Матер. XI Межд. конф.-выставки «ИТО — 2001». — М., 2001.
7. Семеріков С. О. Стабілізація курсів інформатики як засіб фундаменталізації інформатичної освіти // Рідна школа. — 2008. — №5. — С. 11–12.
8. Сластенин В. А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. — М.: Просвещение, 1976. — 160 с.
9. Широких А. А. Методическая система подготовки учителя информатики по основам искусственного интеллекта: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Пермский гос. пед. ун-т — Омск, 2007. — 23 с.

Людмила СИДОРЧУК

ФОРМУВАННЯ ЕРГОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК МЕХАНІЗМУ ОСОБИСТІСНО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Сутність людини полягає в постійному розвитку як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності та індивідуальності. Сенс підвищення професійного рівня ергономічної культури фахівця — сформуванати палітру професійно значущих властивостей і якостей особистості та зробити процес самовдосконалення сутністю всього її подальшого професійного життя.

Постановка проблеми. Інтеграція України в загальноєвропейський освітній простір дедалі більш рішуче висуває у центр вітчизняної системи освіти і виховання пріоритет людської особистості. Складність і неоднозначність змін, які відбуваються у нашому суспільстві, ставлять учителя перед необхідністю ціннісного самовизначення, вимагають від нього реалізації демократичних і гуманістичних принципів у педагогічній діяльності, підвищення рівня його професійної підготовки. Це потребує переходу від типових педагогічних технологій навчання до креативних, творчих, особистісно орієнтованих.

Одним з механізмів суб'єктивно-особистісного освоєння соціальної дійсності, що лежить в основі формування системи особистісних і трудових сенсів, є соціальна ідентичність. Як відзначають Ю. Л. Качанов і Н. А. Шматко, механізмом соціальної ідентичності, що реалізує її змістоутворюючу функцію, може слугувати формування особливого образу «Я-позиція соціального простору». Встановлення стабільних зв'язків між смисловою сферою і образом «Я-позиція соціального простору» обумовлює стійку інтеграцію у складі смислової сфери, що досягається в життєвих стратегіях через реалізацію професійних можливостей. Вихідною крапкою в аналізі професійного зростання є самосвідомість, яка породжує «Я-концепцію» особистості — систему уявлень людини про себе як суб'єктиві свого життя та праці. «Я-концепція» є основою професійного розвитку фахівця. У межах «Я-концепції» формується уявлення про професійне майбутнє у вигляді образу професії або у вигляді конкретної професійної мети. Образ професії реалізується через процесуальну активність людини, що базується на відчутті відповідальності, конкретна мета — через цільову активність, яка ґрунтується на контролі за ситуаціями і відносинами. Результатом цієї ситуації є досягнення професійної майстерності, показником якої є, зокрема, ергономічна культура особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній та зарубіжній психології і педагогії визначені вихідні концептуальні положення, принципи, які можна покласти в основу особистісної переорієнтації як загальноосвітньої, так і професійної підготовки молоді. Ці принципи поступово викристалізуються у теоретичних здобутках таких відомих вчених, як Л. С. Виготський, А. Маслоу, К. Роджерс, А. С. Макаренко, О. М. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн, В. О. Сухомлинський, Ю. Козелецький, Г. С. Костюк, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало, С. Д. Максименко, В. О. Моляко, Г. О. Балл, І. Д. Бех, М. Й. Боришевський, В. А. Семиченко, С. О. Сисоєва, Н. В. Чепелевої та ін. Особистісно орієнтована освіта виступає у поглядах цих вчених як визначальний чинник гармонізації суспільства та усіх його членів. Проте наукова думка ще не дала однозначної й аргументованої відповіді на запитання щодо сутності психолого-педагогічних умов, які забезпечують процес розробки й упровадження особистісно-орієнтованих технологій у систему вищої педагогічної освіти, зокрема, формування ергономічної культури як механізму особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя.

Формулювання цілей статті. У статті проведено теоретичне обґрунтування процесу формування ергономічної культури як механізму особистісно професійного розвитку майбутнього вчителя. Доведено, що ергономічна культура — це результат процесів професійного самовизначення, персоналізації й самоорганізації, що проявляється в усвідомленні себе представником певної професії і професійного співтовариства, певний ступінь ототожнення-диференціації себе зі справою та іншими, що виявляється в когнітивно-емоційно-поведінковому самопису «Я».

Проте ергономічна культура фахівців не зводиться лише до формальної професійної самопрезентації (у професійній спільності та справі). Визначальними характеристиками ергономічної культури, окрім тотожності, визначеності й цілісності, можуть бути названі позиційність, рефлексія і відповідальність. Більш того, на сучасному етапі розвитку науково-технічного прогресу зовнішні професійно-диференційні ознаки виявляються «розмитими» внаслідок процесів уніфікації й стандартизації професійної діяльності, на перший план для формування ергономічної культури висувуються ознаки внутрішнього плану — позиційність, відповідальність і рефлексія.

У педагогічній літературі за останні десятиліття дослідження особистості «професіонала» проводяться за двома напрямками: з «погляду професійно важливих якостей особистості та з погляду вивчення цілісності особистості» [1]. Наукові роботи за цими напрямками належать Б. Г. Ананьєву, Н. В. Кузьмінін, К. К. Платонову, І. Н. Рибаківу, В. Д. Шадрікову та ін. Зокрема, Н. В. Кузьміна визначає «професіоналізм діяльності» як «якісну характеристику суб'єкта діяльності — представника даної професії, що визначається мірою володіння ним сучасними засобами розв'язання професійних завдань, продуктивними способами її здійснення». Під «професіоналізмом» розуміється «висока майстерність щодо обраної професії, що дозволяє... бути «конкурентоздатним на ринку праці. Професіоналізм забезпечує високу мобільність фахівців, їх здатність освоювати нововведення і швидко адаптуватися до розвитку умов виробництва, здатність самостійно вибирати сферу діяльності, ухвалювати відповідальні рішення і забезпечувати саморегуляцію поведінки».

У роботі А. К. Маркової «Психологія професіоналізму» найбільш повно і всесторонньо розглядається цілісне системне розуміння професіоналізму. І. І. Проданов визначає професіоналізм як інтеграційну якість особистості, що включає професійну компетентність, моральність, ініціативу й майстерність. У науковій роботі Г. А. Бокарьової «професійна готовність» — це цілісна властивість особистості, що включає знання, спрямована на оволодіння знаннями, уміннями, навичками в процесі навчальної діяльності.

Сутність людини полягає в постійному розвитку як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності та індивідуальності. Сенс підвищення професійного рівня ергономічної культури фахівця — сформувати палітру професійно значущих властивостей і якостей особистості та зробити процес самовдосконалення сутністю всього його подальшого професіонального життя. Такий погляд на формування ергономічної культури фахівця вимагає якісної перебудови процесу безперервної професійної освіти, посилення його розвиваючої функції. У цьому полягає основна ідея нашого наукового пошуку.

Логіка нашого дослідження така: формування ергономічної культури майбутнього фахівця тісно пов'язано з поняттям «індивідуальність людини».

Проблема індивідуальності людини — одна з найважливіших у системі наук про людину. Індивідуальність як наукове поняття до недавнього часу досліджувалося головним чином у філософії й психології, проте на сьогодні індивідуальність стала предметом спеціального вивчення педагогіки, ергономіки, аксіології, акмеології, андрагогіки та інших, нових галузей знання. Що особливого виявилось в змісті поняття «індивідуальність» з розвитком нових наукових напрямів в області філософії, педагогіки і психології освіти? Відповідь на дане питання дозволить визначити сутність формування ергономічної культури як механізму особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя.

У філософії, психології й педагогіці індивідуальність визначається по-різному: у філософському й педагогічному знанні домінуюче положення займає розуміння індивідуальності як особливості, неповторності, унікальності людини. Індивідуальність розглядається філософами (Г. М. Гак, Л. А. Зельонов, М. С. Каган, І. С. Кон, Д. Г. Лоуренс, Н. К. Михайловський, І. І. Резвіцький, В. П. Тугарінов, Ю. Хабермас та ін.) і педагогами (О. А. Абдулліна, Е. В. Бондаревська, В. С. Ільїн, В. А. Сластенін та ін.) як «особливо утворена ознака», «істотна риса особистості». Наголошується на злитті понять «особистість» та «індивідуальність». У той же час ряд психологів і педагогів (Б. Г. Ананєв, О. С. Гребенюк, В. С. Мерлін, В. В. Печенков, С. Л. Рубінштейн, В. М. Русалов та ін.) займають протилежну позицію в розумінні індивідуальності. Більшість психологів досліджують індивідуальність як психічний світ людини, як те, що відрізняє людину від тварини й соціального світу — це інтегральна характеристика психічних властивостей, станів і якостей людини, що відображає їх єдність. У психологічних дослідженнях (Б. Г. Ананєв, Л. І. Божовіч, В. С. Мерлін, Б. Ф. Ломов, С. Л. Рубінштейн) представлена сутність індивідуальності як інтегральної характеристики людини, показано співвідношення поняття «індивід» — «індивідуальність» — «особистість». Якщо особистісні якості породжуються соціальним світом, залежать від нього, то індивідуальні якості відображають психічний світ людини і складають певні її сфери. Сфера — це область психіки з певними властивостями: когнітивними, мотиваційними, афектними тощо. Тому індивідуальність визначається як інтелектуальна, мотиваційна, емоційна, вольова, наочно-практична, має саморегуляційну і екзистенціальну сфери (О. С. Гребенюк). Ми поділяємо дану позицію і розглядаємо індивідуальність як сплав психічних сфер людини (інтелектуальної, мотиваційної, вольової, емоційної, наочно-практичної, саморегуляційної і екзистенціальної), що є показником особистісно професійного розвитку фахівців та рівня їх ергономічної культури.

У 30-і роки Б. Г. Ананєвим запроваджено уявлення про акмеологію. На сьогодні свій розвиток отримали педагогічна акмеологія, соціальна, креативна та інші аспекти акмеології як самостійні, але взаємозв'язані наукові галузі знань щодо вдосконалення, розвитку людини, досягненні нею зрілості. Об'єднуючим ці наукові напрями є індивідуальність людини, турбота про те, щоб кожен працівник зміг досягти належного рівня працездатності. Концепції акмеології, категорії й закономірності, умови і можливості гармонізації людини (А. А. Бодальов, Н. Ф. Вішнякова, Ю. А. Гагин, Н. В. Кузьміна, М. І. Станкін та ін.) свідчать про те, що проблема індивідуальності людини як професіонала є однією з серйозних проблем людинознавства,

відображає нагальну потребу фахівця будь-якого профілю в самовдосконаленні. Звертає на себе увагу той факт, що у розв'язанні акмеологічних проблем учені вперше виділяють індивідуальність людини разом з індивідуальними та особистісними аспектами її існування. Цілісний підхід до самої людини, бачення її як суб'єкта своєї життєдіяльності дозволяє акмеологам представити новий погляд на освіту, парадигму акмеологічної освіти та виховання.

Безперечний внесок у розв'язання проблеми формування індивідуальності людини вносить соціоніка (А. Аугустінавічюте) — наука про моделі стійких типів осіб і закономірності стосунків між ними. Одним з напрямів наукових пошуків у даній галузі знань є з'ясування специфічних природних переваг до певних форм діяльності людини.

Психологи досліджують людину як особистість та індивідуальність, яка включена у активну творчу діяльність зі всіма властивими їй особливостями. С. Л. Рубінштейн, якій вперше висунув особистісно-діяльнісний принцип, указував на те, що особистість знаходиться в певному співвідношенні з діяльністю, людині від природи властиво активне відношення до дійсності.

Розробляючи концепцію особистості, С. Л. Рубінштейн висуває низку принципів, які відображають закономірності розвитку людини в суспільстві: психіка формується в діяльності, єдність свідомості та діяльності, «зовнішнє» через «внутрішнє». Особистісно-діяльнісний підхід, який розвивається в працях Б. Г. Ананьєва, А. М. Леонтьєва, Б. Ф. Ломова, Б. М. Теплова та ін., стає у психології основним концептуальним принципом, який дозволив досліджувати складні проблеми розвитку людини на різних вікових етапах, в умовах різного виду діяльності та отримати важливі висновки. З позиції проблеми формування ергономічної культури фахівця важливим представляється висновок, до якого прийшов Б. Г. Ананьєв [1, 67]: «у процесі самої діяльності залежно від того, що саме потрібно від тіла завданнями діяльності, які елементарні психофізичні якості потрібні діяльності, поступово формуються або розкриваються ті або інші властивості, що в процесі розвитку діяльності усвідомлюються самою людиною». Формуючись і розвиваючись у процесі життєдіяльності індивіда в суспільстві, психологічні властивості його особистості у свою чергу накладають певний відбиток на його поведінку, що знаходить вираз у стилі його діяльності й спілкування з людьми [6, 307]. Ця думка підводить до припущення про те, що в процесі професійної діяльності, залежно від того, які професійно значущі властивості та якості потрібні для самої діяльності, фахівець формує у себе ці властивості та якості, а також усвідомлює їх формування. Цей процес – формування властивостей і якостей має діалектичний характер. Для того, щоб розвивалися професійно значущі властивості та якості, необхідна професійна діяльність, яка пред'являє людині особливі вимоги. Саме через ці вимоги, що забезпечують суперечність як рушійну силу розвитку, і формуються потрібні властивості і якості. З іншого боку, здійснення професійної діяльності забезпечує формування саме тих властивостей і якостей, які специфічні для цієї діяльності.

Людина розвивається як цілісність. Взаємозв'язки між психічними процесами, функціями, властивостями і якостями впливають на зміну всіх характеристик індивідуальності людини. Разом з тим, як відомо, ці зміни розрізняються як кількісно, так і якісно. Психологічна наука розкриває закономірності розвитку, його рушійні сили і вікові особливості.

Для розгляду проблеми формування ергономічної культури особливе значення мають запропоновані Б. Г. Ананьєвим такі закономірності розвитку, як нерівномірність і гетерохронність. Окрім цього, в психології встановлені такі властивості цього процесу, як динамічність, пластичність, стабільність, стійкість, гнучкість, безперервність, компенсаторність (перебудова, взаємозаміна, взаємодоповнення), інерційність і лабільний період; розвитку властиві фази, стадії, етапи.

Розвиток — це складний процес, якій характеризується системністю, тривалістю, цілісністю, утворенням в індивідуальності людини багаторівневих зв'язків (В. С. Мерлін). На думку Л. І. Анциферової, розвиток виражає основну потребу людини як універсальної родової істоти постійно виходити за свої межі, досягати можливої повноти втілення в індивідуальній формі своєї родової сутності. Бажання свого майбутнього і є бажання розвитку [2, 4].

Потреба в розвитку своїх професійних можливостей виявляється у фахівця в прихованій формі (як бажання оволодіти професійними знаннями і вміннями тощо). Проте одних бажань замало. Потрібні спеціальні ситуації, в яких фахівець реалізував би психологічний механізм

розвитку — розв'язання конкретного протиріччя. В. Д. Шадріков висунув положення про те, що основним протиріччям, що забезпечує розвиток індивіда, є суперечність між здібностями і вимогами діяльності, поведінки. Діалектика виникнення і розвитку цієї суперечності полягає в тому, що діяльність спочатку здійснюється з опорою на наявні здібності, але вимога діяльності до здібностей може перевищувати їх наявний рівень розвитку, і тоді під впливом вимог діяльності за наявності належної мотивації розвиваються здатності. Розвиток не лише ініціюється вимогами діяльності, але й регулюється діяльністю як в кількісному, так і в якісному аспектах [7].

У психології встановлено, що у міру становлення особистості росте цілісність, інтегративність її психологічної організації, посилюється взаємозв'язок різних властивостей і характеристик, накопичуються нові потенції розвитку. Відбувається розширення і, головне, поглиблення зв'язків особи з професійним середовищем і з навколишнім світом, суспільством, іншими людьми. Саме таке поглиблення, зростаюча багаторівневість і системність ціннісно-смыслових відносин людини до світу, що реалізуються в його творчій діяльності, спілкуванні, активному спогляданні, естетичному переживанні, — один з важливих критеріїв прогресивного розвитку особистості [2].

Психологи відзначають, що людині властивий розвиток від природи, вона є суб'єктом власного розвитку, оскільки знаходиться постійно в пошуку свого діяльнісного відношення до світу — саме в діяльності виявляються і розвиваються «унікальні потенції конкретного індивіда» [2]. Розвиток особистості не обмежений якимись певними відрізками часу. Він здійснюється на всіх етапах життєвого шляху людини. Період зрілості не може розглядатися як кінцевий стан, до якого спрямовано розвиток і яким він завершується. Навпаки, чим більш досвідченою в соціальному і психологічному сенсі стає особистість, тим більше зростає можливість її подальшого розвитку. Недарма В. Д. Шадріков указує на те, що розвиток, як і будь-який процес, характеризується інерційністю і латентним періодом. Тому розвиваюча дія, дія суперечності, що приводять до розвитку конкретної якості особистості, повинні бути достатньо тривалими; тільки тоді з'явиться ефект розвитку. Час складає сутнісну характеристику процесів розвитку [7, 132].

У процесі розвитку індивідуальність і особистість формуються, набувають певної форми. Ця форма є цілісною системою психічних і соціальних властивостей, що дозволяє суспільному життю людини функціонувати не тільки в колективній, але і індивідуальній формі. На думку Л. І. Анциферової, соціальна форма особистості, повинна знайти своє віддзеркалення в психологічній організації, з якої, як з підґрунтя, зростають соціальні «органи» особистості, проте ніколи не вичерпують багатства її психічних властивостей, станів, процесів, психологічних механізмів, які зароджуються, потенцій, що накопичуються, відносин, які виникають. Постійна незавершеність — характерна межа психологічної організації особистості — одна з внутрішніх умов її здібності до безмежного розвитку [2].

Перед особистістю все частіше й частіше повстає завдання психологічного укріплення, доповнення, збагачення, усунення і переробки тих психологічних механізмів, які перешкоджають успішній життєдіяльності індивіда у важливих сферах суспільного життя. Чим далі просувається людина по життєвому шляху, тим більше значне місце в структурі особистості починають займати конфігурації властивостей або рис, які сформувалися як реакції індивіда на свої власні якості або форми поведінки. Виникають комплекси захисних, компенсуючих, підсилюючих, доповнюючих, акцентованих та інших властивостей особистості. На всіх ступенях свого становлення особистість формується й розвивається, вирішуючи життєво важливі, соціально детерміновані, все більш ускладненні завдання — пізнавальні, морально-етичні, ціннісно-смыслові, комунікативні, світоглядні. Кожна стадія вимагає нового типу завдань. Ефективні способи їх розв'язання закріплюються у формі специфічних психологічних механізмів, психологічних стратегій і тактик, у вигляді узагальнених рис особистості. Ці гетерохронні властивості, а також психологічні стратегії та тактики, що входять до складу її структури, проходять низку етапів розвитку відповідно до все більш багатогранного включення індивіда в соціальну структуру суспільства, з ускладненням зв'язків індивіда зі світом [2].

Висновки. Положення про новоутворення в процесі розвитку індивіда дозволяє скласти підхід до розгляду новоутворень в індивідуальності людини певного віку і статусу. Різні наукові підходи до виокремлення таких комплексів, різноманітність комплексів властивостей і якостей свідчать про те, що їх розробка — складна проблема. Разом з тим необхідність в науково обґрунтованому розв'язанні даної проблеми очевидна — вона дозволяє з достатньою визначе-

ністю підійти до діагностики новоутворень індивідуальності, до проектування формування і підвищення рівня ергономічної культури фахівця.

Фахівець-учитель, у якого сформований високий рівень професійно-ергономічної культури, при наявності неадекватної ситуації може використовувати власні особистісні якості, проявити свою індивідуальність, ціннісні орієнтації, естетичні установки, етично-педагогічне ставлення до інших людей. У цьому випадку результати праці можуть бути осмислені не лише з соціальних, але й особистісних позицій. Формування ергономічної культури сприяє особистісно-професійному розвитку майбутнього вчителя — це фахівець з яскраво вираженою професійною спрямованістю, з розвиненою психічною сферою особистості, що володіє високим рівнем професійної компетенції, сформованим індивідуальним стилем професійної діяльності, постійно прагнучий до підвищення кваліфікації та самоосвіти, фахівець, якій свідомо змінює себе в процесі трудової діяльності та вносить свій індивідуальний творчий доробок до професії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды: В 2 т. — М.: Педагогика, 1980. — Т. 1. — 232 с.
2. Анцыферова Л. И. К психологии личности как развивающейся системы // Психология формирования и развития личности / Отв. ред. Л. И. Анцыферова. — М., 1981. — С. 3–15.
3. Версан В. Г. Сертификация. Отечественная и зарубежная практика: Серия «Международная инженерная энциклопедия». — М.: Центр «Наука и техника», 1994. — 215 с.
4. Гвишиани Д. М. Организация и управление. — М.: Изд-во МГТУ им. Баумана, 1998. — 332 с.
5. Завельский М. Г. Экономика и социология труда. — М.: Кнорус, 1998. — 208 с.
6. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические вопросы психологии. — М.: Наука, 1984. — 444 с.
7. Шадриков В. Д. Психология деятельности и способности человека: Учебное пособие: 2-е изд. перераб. и доп. — М.: Издательская корпорация «Логос», 1996. — 320 с.

Сергій ЛОПАЙ

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У ШКОЛІ

Нова ситуація в суспільстві, інноваційні процеси в освіті спричиняють необхідність підготовки вчителя нового типу, здатного працювати із сучасним обсягом інформації, планувати процес навчання в цілому, конструювати його на різних етапах і рівнях, прогнозувати й аналізувати результати роботи з наступною корекцією своєї педагогічної діяльності. Метою нашої статті є висвітлення особливостей підготовки майбутніх педагогів до впровадження проектної діяльності із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у школу.

Постановка проблеми. У державній національній програмі «Освіта» зазначається, що «вища освіта спрямована на забезпечення фундаментальної, наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців..., на формування інтелектуального потенціалу нації та всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства» [1]. Для виконання поставленої мети вища школа має робити акцент на такі освітні технології, які б формували у майбутніх фахівців певні особистісні якості, вміння та здібності: гнучко адаптуватися у життєвих ситуаціях, що змінюються, самостійно здобувати необхідні навички і застосовувати їх на практиці; критично мислити, вміти бачити проблеми, що виникають у реальному житті й, використовуючи сучасні технології, шукати шляхи раціонального їх вирішення; грамотно працювати з інформацією; працювати спільно (у команді) у різних ситуаціях; самостійно працювати над розвитком особистісної моральності, інтелекту, культурного рівня.

Нова ситуація у суспільстві, інноваційні процеси в освіті обумовлюють необхідність підготовки вчителя нового типу, здібного працювати з сучасним об'ємом інформації, нетрадиційно підходити до вирішення різноманітних педагогічних ситуацій, проектувати, планувати процес навчання в цілому, конструювати його на різних етапах і рівнях, прогнозувати й аналізувати результати роботи з наступною рефлексією й корекцією своєї педагогічної діяльності. Це приводить до того, що сьогодні широке розповсюдження у практиці вищих навчальних закладів отримали такі нетрадиційні технології, як метод проектів, технологія інтегрованого навчання, групові форми роботи.